

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 2955/2022
04.10.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Иване Рађеновић и Владиславе Милићевић, чланова већа, у парници тужиоца-противтуженог Града Вршца, кога заступа Градско правобранилаштво Града Вршца, против тужене-противтужиље АА из ..., по тужби ради иселења и по противтужби ради утврђења, одлучујући о ревизијама тужене-противтужиље и тужиоца-противтуженог изјављеним против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 138/21 од 05.10.2021. године, у седници већа одржаној дана 04.10.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована, ревизија тужене-противтужиље изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 138/21 од 05.10.2021. године (преиначујући део).

ОДБАЦУЈЕ СЕ као недозвољена, ревизија тужиоца-противтуженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 138/21 од 05.10.2021. године (потврђујући део).

ОДБИЈА СЕ захтев тужене-противтужиље за накнаду трошкова састава одговора на ревизију.

Образложење

Пресудом Основног суда у Вршцу П 133/20 од 20.11.2020. године, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев којим је тражено да се наложи туженој да преда испражњен од лица и ствари једнособан стан у ... у ул. ..., стан број ..., у површини од 38м² који се састоји од једне собе, кухиње, предсобља и купатила. Ставом другим изреке, усвојен је противтужбени захтев и утврђено да је тужена-противтужиља по основу одржаја и права на дом у смислу одредби члана 8. Европске конвенције о заштити људских права и основних слобода власник једнособног стана у ... у ул. ..., стан број ..., у површини од 38м² који се састоји од једне собе, кухиње, предсобља и купатила што је тужилац-противтужени дужан да призна и трпи да се тужена по основу ове пресуде укњижи као власник описане непокретности у Служби за катастар непокретности. Ставом трећим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове парничног поступка.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 138/21 од 05.10.2021. године, ставом првим изреке, одбијене су као неосноване жалбе парничних странака и потврђена првостепена пресуда у ставовима првом и трећем изреке. Ставом другим изреке, преиначена је првостепена пресуда у ставу другом изреке тако што је одбијен као неоснован противтужбени захтев којим је тужена-противтужила тражила да се утврди да је по основу одржаја и права на дом у смислу одредби члана 8. Европске конвенције о заштити људских права и основних слобода власник једнособног стана ближе описаног у изреци што би тужилац-противтужени био дужан да призна и трпи да се тужена-противтужила по основу ове пресуде укњижи као власник описане непокретности у Служби за катастар непокретности. Ставом трећим изреке, одбијени су захтеви парничних странака за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне другостепене пресуде тужилац-противтужени је благовремено изјавио ревизију побијајући је у одбијајућем делу одлуке о тужбеном захтеву због погрешне примене материјалног права и битне повредре одредаба парничног поступка. Тужена-противтужила је изјавила ревизију побијајући другостепену одлуку у преиначујућем делу због погрешне примене материјалног права.

Тужена-противтужила је поднела одговор на ревизију захтевајући накнаду за трошкове њеног састава.

Испитујући побијену пресуду (преиначујући део) на основу члана 408. и 403. став 2. тачка 2. ЗПП, („Службени гласник РС“ број 72/11...10/23), Врховни суд је нашао да ревизија тужене-противтужиле није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју овај суд пази по службеној дужности нити је другостепени суд учинио неку од повреда поступка из члана 374. став 1. ЗПП на коју ревизија указује јер је другостепени суд овлашћен да преиначи првостепену пресуду ако нађе да чињенично стање правилно и потпуно утврђено али да је погрешно примењено материјално право а управо је тако поступио другостепени суд у овом случају.

Према утврђеном чињеничном стању, правни претходник тужиоца-противтуженог Општина Вршац је путем друштвеног фонда солидарне стамбене изградње чији је оснивач била Општина Вршац, вршила доделу станова солидарности установама и друштвеним предузећима на територији те општине. Стан који је предмет овог спора је као стан из средстава солидарне стамбене изградње додељен ради расподеле „...“ ДД Вршац где је тужена-противтужила била запослена. Решењем ДД „...“ од 02.04.1993. године стан је дат у закуп туженој-противтужили. На основу тог решења тужена-противтужила је са Друштвеним фондом солидарне стамбене изградње Општине Вршац 23.07.1999. године, закључила уговор о закупу стана на „привремено коришћење почев од 02.04.1993. године до окончања спора“, а истог дана туженој-противтужили је стан предат на коришћење и она га од тада несметано користи. Скупштина Општин Вршац је 19.11.2008. године, донела одлуку о престанку важења одлуке о оснивању фонда солидарне стамбене изградње која се примењује почев од 01.01.2009. године и према чијој одредби члан 2. се затечена и накнадна финансијска средства фонда преносе у буџет Општине Вршац. Средства ће се определити одлуком о буџету за сваку годину до истека прилива свих средстава, а за намене одржавања станова насталих из средстава фонда као и за решавање потреба

стмбено угрожених лица. Уговором о закупу који је тужена-противтужиља закључила 1993. године са Друштвеним фондом солидарне стамбене изградње Општине Вршац чији је оснивач била Општина Вршац тужена-противтужиља је преузела обавезу да за коришћење стана који јој је дат у закуп плаћа закупнину у месечном износу који утврђује Фонд у складу са законом најкасније до 15-ог у месецу за протекли месец. Према евиденцији - картици закупца на име тужене са стањем на дан 15.08.2019. године дуговање тужене по основу неплаћене закупнине до 31.07.2019. године је износило 1.222.638.61 динар.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је нашао да се у овој правној ствари одлучује о праву на дом тужене-противтужиље гарантованом чланом 8. Европске конвенције која је сагласно одредби члана 16. став 2. Устава саставни део правног поретка Републике Србије. Првостепени суд је закључио да су код тужене-противтужиље успостављене довољне и трајне везе са предметним станом да би се он могао сматрати њеним „домом“ јер тужиља стан користи на основу дозволе тадашњег носиоца права располагања (послодавца код којег је била у радном односу који је стан доделио из фонда солидарне стамбене изградње) почев од 02.04.1993. године као свој једини стамбени простор, као и да је тужиља болесна и социјално угрожена са пензијом и накнадом за телесно оштећење. Такође је закључио да тужилац-противтужени није доказао да је обрачун дуга на име неплаћене закупнине извршио у складу са одредбом члана 32. Закона о становању, па је одбио тужбени захтев за иселење тужене из предметног стана. Усвојио је противтужбени захтев за утврђење права власништва по основу одржаја на основу одредбе члана 28. у вези члана 72. Закона о основама својинско-правних односа, налазећи да је тужена-противтужиља савестан држалац предметног стана од 1993. године.

Другостепени суд је прихватио правно становиште првостепеног суда у погледу одлуке којом је оцењен као неоснован захтев за иселење тужене из спорног стана. Међутим, преиначио је првостепену пресуду и одбио противтужбени захтев оценивши да је првостепени суд погрешно применио материјално право из одредбе члана 28. Закона о основама својинско-правних односа код чињенице да тужена-противтужиља не може бити савестан стицалац зато што ни у једном тренутку није постојао разлог да верује да овај стан држи као власник. Наиме, основ коришћења предметног стана је уговор о закупу који зато код држаоца стана ни у ком тренутку не може створити уверење да стан држи у својству власника, па не може опстати претпоставка о њеној савесности.

По оцени Врховног суда, правилно је другостепени суд применио материјално право када је преиначио првостепену пресуду и одбио против-тужбени захтев за утврђење права својине на предметном стану оценивши да нису испуњени услови за стицање права својине одржајем прописани одредбом члана 28. и члана 72. став 2. Закона о основама својинско-правних односа јер несавесна државина не може водити стицању својине одржајем.

Основна претпоставка за стицање права својине одржајем непокретности, било да је реч о редовном или ванредном одржају, сагласно члану 28. Закона о основама својинско-правних односа-ЗОСО јесте савесност државине. Дакле, да би се могло стећи право својине одржајем потребно је да кумулативно буду испуњена два услова, да је држалац савестан и да има закониту државину у трајању од 10 година (редовни одржај), односно 20 година (ванредни одржај). Савесност је правни стандард који

подразумева да је савестан онај држалац који основано верује да је власник, а није знао, нити је према околностима случаја могао знати да непокретност коју држи није његова (члан 72. ставови 2. и 3. истог закона). У конкретном случају утврђено је да тужена-противтужиља није савестан држалац предметне непокретности, имајући у виду да је она знала да непокретност коју држи није њена, с обзиром на то да је закључила уговоре о закупу предметног стана (стана солидарности) и држала га у својству закупца од 02.04.1993. године, што значи да наведени стан није могла држати и користити у уверењу да је њен (савесност код тужиле није постојала у моменту стицања државине, јер је тужиле била у државини предметне непокретности као купац на основу закљученог уговора о закупу). Тако да се закључак другостепеног суда у погледу несавесности тужене-противтужиле не доводи у сумњу, а следом тога и правна оцена о неиспуњености услова за стицање својине путем одржаја, због чега нису основани њени ревизијски наводи о погрешној примени материјалног права.

У поступку за утврђење права својине примена члана 8. Конвенције за заштиту људских права и основних слобода којим је предвиђено право на поштовање приватног и породичног дома нема значаја јер је питање права на дом везано само за остваривање тог права (поштовање приватности породичног живота и дома). То питање је правилно цењено у вези тужбеног захтева ради иселења тужене из спорног стана, када је одлучено да би налагање иселења туженој представљало повреду права које је зајемчено чланом 8. Конвенције. Из изложених разлога нису основани ревизијски наводи тужене-противтужиле да другостепени суд доношењем побијене пресуде није правилно применио ову конвенцију.

Из наведеног разлога Врховни суд је на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучио као у ставу првом изреке.

Испитујући дозвољеност ревизије тужиоца-противтуженог у смислу члана 410. став 2. тачка 5. ЗПП Врховни суд је нашао да ревизија није дозвољена.

Тужба ради иселења поднета је 05.04.2017. године, вредност предмета спора је 97.000,00 динара. Противтужба ради утврђења права својине поднета је 22.09.2020. године, вредност предмета спора је 97.000,00 динара.

Чланом 403. став 3. ЗПП прописано је да ревизија није дозвољена у имовинско-правним споровима ако вредност предмета спора побијаног дела не прелази динарску противвредност 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе.

Како је тужилац-противтужени изјавио ревизију против дела другостепене пресуде којом је потврђена првостепена пресуда и одбијен тужбени захтев, а вредност предмета спора по тужбеном захтеву очигледно не прелази 40.000 евра према средњем курсу НБС на дан подношења тужбе, ревизија није дозвољена.

На основу члана 413. ЗПП, одлучено је као у ставу другом изреке.

Врховни суд је одбио захтев тужене-противтужиле за накнаду трошкова одговора на ревизију с обзиром да исти нису нужни за вођење ове парнице у смислу члана 154. став 1. ЗПП, због чега је у смислу одредбе члана 165. став 1. ЗПП, одлучено као у ставу трећем изреке.

**Председник већа - судија
Звездана Лутовац, с.р.**

За тачност отправака
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић